

negacijo avtonomističnega programa. Na nas pa ni naredila tako slabega vtisa. Nam še dosti dobro ugaja, ker nikakor nismo prijatelji razširjenja kompetence delnih zborov, četudi se čisto nič ne ogrevamo ne centralizem pod nemško komando.

Kmetijska družba kranjska.

Še tekom tekočega meseca vršil se bo občni zbor kranjske kmetijske družbe. Sklican je na dan 26. t. m. in na dnevnem redu so v prvi vrsti volitve v odbor.

Znano je, da so pri zadnjem občnem zboru prav volitve v odbor dale povod obžalovanja vrednim prizorom in nasprotstvom, katera niso nikomur nič koristila, pač pa povzročila več kakor treba pohujšanja in sovraštva, kmetijski družbi pa škodo.

Govori se, da bode tudi občni zbor dne 26. t. m. precej viharen, ker hočejo pristaši takozvane „Gospodarske organizacije“ zopet poskusiti svojo srečo s tem, da se lotijo boja za odbor.

Nam se zdi, da je ta boj do cela nepotreben in da ne bo nikomur koristil, naj se konča že kakorkoli.

Kmetijska družba je doslej vedno in dosledno stala nad strankami in se ni nikdar vtikala v politične boje, dobro vedoč, da je njega naloga, varovati in pospeševati koristi kranjskega kmetijstva sploh, ne glede na politične ozire. To je dejstvo, ki ga ne mora nihče vtajiti in po naši sodbi je pred vsem gledati na to, da družba tudi še v prihodnje ostane nad strankami.

V čem pa je dobiti jamstva, da ostane kmetijska družba zvesta temu vodilnemu načrtu, da se ohrani njena nepristranost in neodvisnost brez ozira na slučajne politične fluktuacije v deželi? Gotovo le v tem, da nobena stranka nima sama zase večine v odboru, da je vsaka stranka v odboru zastopana, a tako, da nima moči, izkoristiti družbo za svoje strankarske namene.

Doslej je bil odbor kmetijske družbe vedno tako sestavljen. V njem so sedeli pristaši katoliško narodne in napredno narodne stranke, kako tudi zastopniki veleposestva. Zbrani so bili najboljši strokovnjaki in zavedajoč se, da ne bode nikdar večine v odboru za strogostrankarske namene, niso niti poskušali zanesti politiko v odbor, ampak so puščali vse politične namene pred vratmi. To je bilo le na korist družbi in tej okolnosti se je v prvi vrsti zahvaliti za lepo in uspešno delovanje družbe in za uzorno soglasje, ki je vedno vladalo med vsemi družbenimi člani.

Pri zadnjem občnem zboru je prišlo do nasprotja. A storili bi katoliško narodni stranki nezasluženo krivico, če bi njo v celoti dolžili, da je hotela v družbo zanesti razpor. Prepričali smo se, da je katoliško-narodni stranki mnogo odličnih mož, ki se nikakor ne strinjajo s poskusom, spraviti v odbor samo pristaše jedne stranke, in prav ti elementi zatrjujejo, da na zadnjem občnem zboru prouzročeni vihar ne izvira iz katoliško-narodne stranke, nego samo iz tistega dela te stranke, ki je zbran okrog

ponesrečene gospodarske organizacije, in ki bi se rad polastil kmetijske družbe, da njena bogata sredstva porabi za saniranj svojih konsumnih društev. In ravno ti močje, ki se tako izjavljajo, starejši gg. duhovniki, imajo za družbo največ zaslug.

Govori se, kakor smo že rekli, da pride tudi dne 26. t. m. do boja. Ako se to vresniči, potem bode na jedni strani stal tisti del katoliško-narodne stranke, ki se je zbral okrog „Gospodarske organizacije“. na drugi strani pa bo stala starejša, za družbo zaslužena dubovščina s svojimi pristaši, potem pa pristaši napredno-narodne stranke in veleposezniki.

Ako bi se vsi tisti duhovniki, ki se ne strinjajo z namero pristašev „Gospodarske zveze“ občnega zbora vdeležili, bi ne bilo dvoma, da zmaga mešana lista. Ali ker marsikdo ne bo hotel stopiti v nasprotje s svojimi političnimi somišljeniki in ostane doma, prosimo vse druge člane, naj se vdeležijo zanesljivo obč. zbora in naj glasujejo za tiste kandidate, ki se jim bodo nasvetovali.

Politični pregled.

Državni zbor. V sredo dne 18. t. m. se je začelo novo zasedanje drž. zbora. Otvoritveni seji je predsedoval starosta Zurkan. Predsednikom je bil izvoljen posl. dr. Fuchs. Na to je čital vodja ministrskega predsedstva vladno izjavo, proti kateri so češki poslanci hrupno demonstrirali. V vladni izjavi je rečeno: Vlada si je svesta, kako težavna in odgovornost polna je njena naloga. Resen položaj, povzročen po političnih borbah zadnjih let, bo deloval na to, da zbornica brez pridržkov uvaža dobrotne vladne namere, da se zopet omogoči parlamentarno zborovanje. Vlada je nevtralna, sestavljena iz mož, ki hočejo v službi cesarjevi vse moči posvetiti državnemu blagru in sicer v smislu sedanje ustave. Vlada se obrača na vse stranke, ne motiti parlamentarnega zborovanja, ker le tako je mogoče dognati narodnostni mir. Vlada si je svesta, kaj pomeni to, da je razveljavila jezikovne naredbe, a te so bile glavna ovira rednega zborovanja. Vlada pa hoče stvar zakonitnim potem končno vrediti v parlamentu. Pri tem se bo ozirala na zakonito priznano enakopravnost raznih jezikov, pa tudi na praktične potrebe in na zahteve enotnostne uprave ter se bo vsega ogibala, kar narode razdružuje, ter vse podpirala, kar jih edini. Vlada se hoče držati parlamentarnega pota ter želi, da se hitro doženo avstro-ogrski pogodbeni zakoni, ker so važni za državo. Vlada si želi časa za gospodarska vprašanja, katerih rešitve narodi težko pričakujejo; jednako zahtevajo kulturne potrebe skrb države, zlasti šole, kjer bo vlada gojila vzgojevalno delavnost in nраво-versko mišljenje. Škode po povodnih po mnogih deželah treba popraviti, zato izroči vlada zbornici primerne predloge. Vlada bo skrbela, da grede uradi ljudstvu pri vseh opravičenih zahtevah na roke, da se s tem množi zaupanje do uradov in do oblastev, kar je tembolj potrebna, ker je avtoriteta mnogo trpela vsled političnih borb. Vlada upa, da jo bo podpiral vsak, ki poln domoljubja želi svoji domovini najboljše. — Na predlog dr. Engela se je sklenilo, otvoriti o tej izjavi v prihodnji seji, to je v petek, debato.

Stranke in vlada. — Navzlic temu, da se je že otvoril državni zbor, še vedno ni pojasnjeno razmerje posameznih skupin do vlade. Čehi naglašajo v jednomer, da bodo delali najostrejšo opozicijo. Z besedami jo tudi res delajo, z dejanji pa ne. Čehi bi radi imeli, da bi jih vsa desnica